

L'oposició deixa plantat el príncep en bisbe

Després d'un període d'actuacions erràtiques de tots els grups parlamentaris, l'absència de sis parlamentaris en l'acte del jurament com a copríncep episcopal, o cap d'estat d'Andorra, ha fet palesa la discòrdia política andorrana causada per la nova forma de jurament establerta pel nou bisbe d'Urgell, Joan Enric Vives.

L'absència dels sis consellers generals del Partit Socialdemòcrata (PS), primer grup de l'oposició parlamentària, va ser l'aspecte més destacat de l'acte de jurament com a cap d'estat d'Andorra del nou bisbe d'Urgell, Joan Enric Vives i Sicília. L'acte va tenir lloc a la seu del Consell General o Parlament andorrà, a Andorra la Vella, el dia 10 d'aquest mes de juliol. Amb aquest fet —que va ser unànimament criticat tant per l'entorn polític com per les tribunes d'opinió de la societat andorrana— se saldava la polèmica suscitada sobre la forma i el lloc en què havia de celebrar-se l'acte.

L'afer del jurament del copríncep episcopal va capitalitzar l'activitat parlamentària des del mes de maig, quan Joan Enric Vives va passar oficialment del càrrec de coadjutor del bisbe anterior, Joan Martí Alanís, a assumir la titularitat del bisbat d'Urgell, la mitra. Des d'aquest mateix moment, per imperatiu constitucional, Joan Enric Vives va accedir al càrrec de copríncep o cap d'estat d'Andorra —que el prelat urgellenc comparteix amb el president de la República francesa—. Mancava encara, però, l'acte simbòlic del jurament o promesa de lleialtat al càrrec.

El fet que l'únic precedent d'un acte d'aquest tipus dins l'entorn constitucional fos el que va protagonitzar el copríncep francès, Jacques Chirac —quan va accedir al càrrec al 1995—, i que aquest es materialitzés amb una carta lliurada pel seu representant personal al Consell General, va semblar entre els parlamentaris els dubtes sobre el pro-

cediment, ja que aquests volien preservar la paritat entre ambdós coprínceps. Justament per aquest motiu, el grup parlamentari del PS va suggerir que el jurament tingués lloc al palau episcopal de la Seu d'Urgell, a fi que, en virtut de la paritat, els coprínceps francesos ho poguessin fer en el futur a l'Elisi, a París. Aquesta tesi va convèncer la resta dels grups parlamentaris i va ser acceptada per la Sindicatura —la presidència del Parlament—. De totes maneres, quan Vives va demanar explícitament de jurar a la Casa de la Vall, adduint que la cambra parlamentària era el lloc idoni, el Grup Liberal, majoritari al Parlament andorrà, va canviar d'opinió.

Un viatge a París i una carta. Durant els dos mesos d'indecisions es van esdevenir diversos fets que van demostrar, una vegada més, que les qüestions de protocol i equilibri de poders, així com un cert gust de la classe política per les intrigues "de palau", són no sols elements omnipresents en la història d'Andorra sinó que també continuen vius deu anys després de l'entrada en vigor de la Constitució. Així, al mes de juny, un cop tots els grups parlamentaris coincidien en el criteri del jurament a la Seu d'Urgell, els serveis del bisbe van expressar la seva divergència. Seguidament, els presidents dels tres grups —liberal, socialdemòcrata i mixt— van viatjar a París per visitar el representant personal del copríncep francès, Philippe Massoni. Aquesta visita, segons fonts consultades per EL TEMPS, va tenir per objectiu implicar els ser-

veis del copríncep francès en el criteri d'efectuar els juraments fora d'Andorra.

Segons les mateixes fonts, però, Massoni va sorprendre inesperadament els parlamentaris en fer-los saber que el copríncep francès no tenia cap inconvenient que el seu col·lega episcopal jurés a Andorra, ja que aquesta és, també, una de les opcions naturals.

Posteriorment, després de l'acte del jurament, la mitra va fer referència a l'existència d'una carta, enviada per la Sindicatura el 1995 al flamant copríncep Chirac, en la qual se li oferien diverses possibilitats de jurament, la primera de les quals era la de traslladar-se a Andorra per fer-ho a la seu parlamentària.

La resposta del representant del copríncep francès i la insistència de la mitra –i qui sap si el coneixement d'aquesta carta, amb l'evidència que la forma de jurament a distància va ser una tria lliurement feta per Chirac– va fer que el Grup Liberal canviés de criteri i es trenqués, així, la unanimitat dels tres partits.

Sentit d'estat. Les crítiques que el Grup Socialdemòcrata va rebre per haver plantat el bisbe es van centrar en una acusació de manca de sentit d'estat en una cerimònia institucional finalment decidida en la seva forma per una majoria parlamentària. El cap de govern, Marc Forné, va acusar el primer secretari del Partit Socialdemòcrata, Jaume Bartumeu, de fer una "lectura integrista" de la Constitució, mentre que aquest adduïa, per justificar la posició del seu grup, que l'acte posava en perill l'equilibri de les institucions. Per la seva banda, immediatament després de l'acte, la mitra va emetre un comunicat en el qual qualificava d'"incoherent" i de "contradictòria" la posició del PS, i va refermar la seva opinió que la seu del Parlament és el lloc idoni per portar a terme el jurament del cap d'estat. Per contra, els serveis del copríncep francès es van mostrar sorpresos per la polèmica i es van limitar a declarar que "cadascú ho fa segons les seves possibilitats".

A dalt, acte de jurament. D'esquerra a dreta, el sindic general, Francesc Areny, el bisbe Joan Enric Vives i el subsíndic general, Miquel Àngel Mortès. A sota, les autoritats andorranes reben el copríncep a la frontera amb l'estat espanyol. D'esquerra a dreta, el cap de govern, Marc Forné, el sindic general, Francesc Areny, i el bisbe.

Crisi al Partit Liberal. La polèmica sobre el jurament del copríncep bisbe va ser, molt probablement, la gota que va fer vessar el got. Així, el president del Grup Parlamentari Liberal, Antoni Martí, que representava els consellers del Partit Liberal d'Andorra (PLA) del 1997 ençà –quan va aconseguir la primera de les dues legislatures amb majoria absoluta– va dimitir de president.

La dimissió de Martí va posar sobre la taula la precarietat d'alguns eixos de l'equilibri intern del PLA, que en temes socialment delicats s'ha mostrat dividit entre uns "falcons", partidaris de les velles maneres de fer política basades en el domini dels interessos privats, i uns "coloms", que intenten reconduir algunes situacions escandaloses –com certs biaixos de privilegi relacionats amb les prestacions de la Seguretat Social– amb una posició política més permeable a les qüestions socials.

Antoni Martí, que ha estat l'home fort del Partit Liberal d'Andorra al Parlament durant els darrers sis anys, va ser capaç en el seu moment d'aglutinar una gran majoria dels parlamentaris del partit en contra de les tesis –del cap de govern i del seu braç dret, el ministre de la Presidència i Turisme, Enric Pujal– favorables a l'obertura d'un casino. També en la qüestió del jurament del bisbe es va mostrar partidari acèrrim de celebrar l'acte a la Seu d'Urgell, fins que la direcció del partit va imposar el canvi de criteri.

La crisi del PLA s'ha tancat ràpidament amb el nomenament de Càndid Naudi com a nou president del grup parlamentari, un polític de la "vella escola" que sona entre els possibles aspirants a succeir Marc Forné en el càrrec de cap de govern.

Àlvar Valls